A°. 1835. N°. 82.

ZONDAG DEN 11den OCTOBER.

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 7den dezer, het Schip *Elisabeth*, Kapt. J. H. Brandt, van Amsterdam; hebbende 55 dagen reis.

Idem, de Engelsche Schoener *John*, Kapt. G. Forbes, van Demerary; Passagiers: Mejufvrouwen Amelia Cruden, Jeans Rose Cruden, Catharina de Vries met twee Kinderen en eene Bediende, Eliza de Vries, Johanna White en eene Bediende, Mr. Scheffers, Dochter en Bediende.

Publicke Veilingen.

Ter Kastelenije van het Geregtshof.

Vrijdag, 9 October 1835

Het *HUIS* en *ERF*, gelegen aan de *Kromme Elleboog Straat*, La. A No. 92; aankomende J. E. Lijons. — *f* 2,500; — J. W. Tafares.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

(*Uittreksels uit de Hollandsche Couranten tot en met 25 Augustus* 1835.)

NEDERLANDEN.

HAARLEM, 24 *Augustus*. Bijzondere brieven uit Parijs, 21 Augustus, behelzen het navolgende:

»Het besluit van de bewoners van Valencia, dien men nog al eenige matiging wilde toekennen, om het voorbeeld der bevolking van Barcelona en Sarragossa na te volgen, heeft alhier een zeer ongunstigen indruk gemaakt. Men ducht, dat deze gebeurtenis weerklank zal vinden in Madrid; — niet zoo zeer, om den troon van *Isabella* geheel om verre te werpen, als wel, om den regeringsvorm ten eene male te veranderen, en de constitutionele vormen van 1812 te herstellen. — Men gelooft niet, dat *D. Carlos* zich nog sterk genoeg waant, om in den tegenwoordigen stand van zaken, en met het leger van *Cordova* in den rug, het gebergte van Navarre te verlaten, en op Madrid aantetrekken.

»De openbare opinie verklaart zich hier meer en meer tegen de nieuwe wetten. Men houdt zich overtuigd, dat de uitspraken der gezworenen niet aan de verwachting zullen voldoen, en men denkt, dat de ministeriëlen, bij de eerstvolgende verkiezingen, de gevolgen van dit misnoegen zullen ondervinden. De heer *Molé* is te Parijs en zal zich denkelijk in de Kamer der pairs aan het hoofd der oppositie stellen.

»Velen hebben zich voorgesteld, dat de wetten zijn voorgedragen, om de oostersche mogendheden te believen. De beraadslagingen van Töplitz zullen echter aan andere omstandigheden onderworpen blijven. Mogt *D. Carlos* eene overwinning behalen, dan verwacht men, dat Oostenrijk zich zelfs vijandig jegens Frankrijk zal betoonen. Mogten de republikeinen de bovenhand behouden, dan zouden de mogendheden zich schier gedrongen vinden, om Frankrijk tot eene tusschenkomst te belezen. Mogt eindelijk het bewind der Koningin zich staande houden, dan zullen de onderhandelingen van Töplitz waarschijnlijk niets stelligs opleveren."

AMSTERDAM, 24 *Augustus*. Heden heerschte een groote schrik ter beurze. Men wilde tijdingen uit Parijs ontvangen hebben, volgens welke het spaansche ministerie van de markies *las Amarillas* met geweld omvergeworpen en door eene provisionele junta, onder voorzitterschap van den gedeputeerde *Arguelles* (een liberaal) vervangen zou wezen. Bij deze omkeering van zaken zouden de linie-troepen met de urbanos, of gewapende burgerwacht, te Madrid slaags zijn geweest. Sommigen voegden er bij, dat ook de Koningin-regentes hare residentie had moeten verlaten, doch zulks vond op 't laatst weinig geloof.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 *Augustus*. Een brief van Barcelona, dd 7 dezer, geeft volgenderwijze verslag van de oorzaken die tot de oproeren hebben aanleiding gegeven, van welke die stad de schouwplaats is geweest:

Zoo gij weet, is te Barcelona een wijd uitgestrekt geheim genootschap, onder de benaming van *Isabeline* opgerigt, hetwelk eigenlijk slechts eene vertakking is van eene grootere associatie, welker zetel te Parijs is gevestigd. De Generaal Llauder had, uit inzigten van persoonlijk belang, kort na zijne aankomst, de zaken derwijze beschikt, dat de anarchistische bedoelingen van gezegde societeit wonderbaar wèl werden ondersteund. Het ministerie van Zea Bermudez duchtte de hooge gunst in welke Llauder bij de Koningin stond. Het kwam op de gedachte om den Kapitein-Generaal een groot gedeelte van zijn gezag uit de handen te spelen door het burgerlijke beheer van het militaire bestuur af te scheiden. Llauder, over dien maatregel verbitterd, wierp zich in de partij der beweging, welke hij tot dus verre had verworpd. Hij rigtte eene stedelijke militie op uit de meest verhitte gemoederen der partij. Het burgerlijke gouvernement kon zich niet meer doen gelden en Llauder was genoodzaakt alle de magts-uitoefeningen onder zich te houden. Alstoen strooide hij in de gemoederen het denkbeeld uit, Katalonie onafhankelijk te maken, en vaardigde hij zijn berucht manifest uit, hetwelk Zea's ontslag bewerkte. De klub tot welker magtverkrijging hij had medegewerkt, werd dreigende, Milicie- en Ligne-Officieren waren er in opgenomen; Llauder wilde nu zich tegen hare ondernemingen aankanten, doch te vergeefsch; ook waren de pogingen ijdel welke hij aanwendde om de stedelijke militie te ontbinden. Hij zocht daarop verschillende voorwendsels om, in het vervolgen der Carlisten, zich van Barcelona te verwijderen.

De anarchistische factie verkreeg meer en meer invloed; de oproeren te Reuss verschaften hem eene gelegenheid om zijne gevoelens te doen uitbreken.

De stierengevechten te Barcelona werden vertoond op den zelfden dag dat te Reuss de bewegingen plaats grepen. Men geloofde, dat Llauder aandeelen in de onderneming van den Cirkus had, en dit was de beweegreden om dien te verwoesten. De ter beteugeling der rustverstoorders uitgezonden troepen weigerden te vuren en wierpen de wapenen neder. Een der heethoofdigsten der Isabeline-klub trad in het perk neder en hield eene redevoering, nagenoeg in deze bewoordingen:

»Wat doet gij, maats? Waartoe bezigt gij uwe krachten en uwen moed? Tot het vernielen van een houten gebouw, dat opgerigt is om u te verlustigen en om u te verstrooijen in de smarten der verdrukking, terwijl gij de marmeren paleizen laat staan, die de woning of liever het moordhol uwer tyrannen zijn! Daar gij nu te zamen zijt en uwe vereeniging u meesters over het lot uwer onderdrukkers heeft gemaakt, is het tegen hen dat gij moet optrekken! Indien gij wilt, is de dag uwer verlossing gekomen. Hebt gij eenen aanvoerder noodig, ik bied mij er toe aan, en ik ben bereid mij voor de zegepraal der vrijheid op te offeren. Ik zweer, u niet te zullen verlaten vóór het werk onzer bevrijding zal volbragt zijn." Kreeten van goedkeuring verhieven zich van uit alle zijden van den Cirkus. »Welaan! zoo als ik gezworen heb u niet te verlaten, zweert zoo ook gijlieden mij niet te zullen verlaten, en wees van uwe overwinning verzekerd!" — »Wij zweeren het!" was de algemeene kreet. Van daar trok nu het volk op, en weinige uren daarna waren de kloosters ten prooi der vuurwoede. Er was bevel gegeven de stadspoorten te sluiten, want het gezegde feit greep plaats buiten de stad, maar de wachthebbende miliciens weigerden te gehoorzamen.

Van dien dag af aan was de klub meester van de stad; eene deputatie van zes harer leden werd toegelaten in den stedelijken raad zitting te nemen, en deze nieuwe raadsleden onderteekenden de akten in naam des volks. Llauder, deze gebeurtenissen vernomen hebbende, kwam te Barcelona. Hij werd vervolgd. Zijne wacht geweigerd hebbende te vuren, vlugtte hij in de citadel, van waar hij des anderen daags vertrok. Hij gaf bevel om troepen te doen aannaderen, en deed den Gouverneur der stad, den Generaal Bassa, voortrukken, die met 800 man aankwam, terwijl 2000 man van den kant van Molien-Rey oprukken. Er werd eene deputatie aan Bassa gezonden, om hem van zijn ontwerp af te houden. Die stoutmoedige Generaal trad zonder geleide ter stad binnen, na verklaard te hebben, dat hij de factieusen tuchtigen of sterven zoude. Gij weet wat zijn lot is geweest.

De klub regeert gezamenlijk met de gezagvoerders der Koningin. De Generaal Pastors, Gouverneur der citadel, is tot voorloopig Kapitein-Generaal benoemd. De Kolonel Ayerbe is tot voorloopig Gouverneur verkozen. Men wacht bevelen van Madrid.

PARIJS, 19 *Augustus*. Ter beurze heeft het gerucht geloopen, dat bij het Gouvernement berigten uit Madrid waren ontvangen, meldende dat Christina voornemens was eene wijkplaats in Frankrijk te nemen, en dat aan de grenzen bevelen waren gegeven om die Vorstin, welke onverwijld naar Parijs zoude voortreizen, met de meeste eerbewijzen te ontvangen.

— Te Bayonne zijn partikuliere berigten ontvangen uit het hoofdkwartier van Don Carlos, gedagteekend 10 Augustus des avonds, meldende dat dien echtend tegen bataljons en verscheiden eskadrons ruiterij den Ebro zijn gepasseerd, ten einde de Christinos, die naar Poncerbo waren geweken, aan te grijpen.

— De *Sentinelle des Pyrénées* meldt ons eindelijk iets stelligs nopens hetgeen te Saragossa is gebeurd.

Sarragossa is den 10den op nieuw in opstand uitgebroken met den kreet van *Leve de Constitutie van* 1812! Het volk heeft den Kapitein Generaal doen aanzeggen, dat hij met hetzelve partij te kiezen of met zijne troepen de stad te ruimen had. Bij het vertrek van den persoon die ons dit medegedeeld had de Kapitein-Generaal nog geen besluit genomen. Intusschen had het volk de Overheden door gezagvoerders zijner

kenze doen vervangen, en zijne onafhankelijkheid met de constitutie van 1812 uitgeroepen. Die gebeurtenissen hebben plaats gehad met de kalmte en de waardigheid die aan eene dergelijke omwenteling voegden, en de dag van den 10den Augustus, die voor Saragossa zal merkwaardig zijn, is van alle buitensporigheid zuiver gebleven. Wij wachten meer omstandige berigten, welke wij hopen met den eersten post te zullen ontvangen.

Het schijnt echter dat die kalmte van geenen langen duur is geweest, en dat bedroevende gebeurtenissen sedert hebben plaats gegrepen, zoo als wij zulks reeds hebben vermeld.

— Gisteren wanhoopte een dagblad aan Fieschi's herstel; het volgende lezen wij daarentegen in de *Gazette des Tribunaux*:

Fieschi's gezondheid schijnt met elken dag te beteren, en zelfs kan hij reeds weder brieven schrijven. Men verzekert althans dat hij dezer dagen geschreven heeft aan den Advocaat Chaix-de St. Ange, om hem te verzoeken zijn verdediger te zijn met bijstand van den Heer Parquin, Oud-Batonnier der Advocaten-orde.

Men voegt er bij dat Fieschi, in dien brief, zich veel moeite geeft om den weêrzin van dien Heer tegen het op zich nemen eener dergelijke zaak te verwinnen, dat hij beweert alleenlijk gewigt te hebben voor eene neiging, welke het hem onmogelijk was te overwinnen, en dat hij de hoop uitdrukt, dat het den heer Chaix, met zijne uitstekende bekwaamheid, gelukken zal te bewijzen dat de op hem drukkende schuld niet zoo hatelijk is, als men zulks zoude kunnen gelooven.

— De April-gevangenen, door het Hof der Pairs tot deportatie veroordeeld, zijn heden nacht ten 2 ure van Bicetre vertrokken; waarschijnlijk worden zij op Mont-St.-Michel gerigt.

PARIJS, 21 *Augustus*. Uit Barcelona en Saragossa wordt heden niets naders gemeld, doch volgens het ministeriële ochtendblad van gisteren, is te Valencia eene bezending aangekomen uit Alicante, met berigt, dat de burgerwacht zich aldaar almede meester had gemaakt van de regering. De tijding van het om hals brengen der in Valencia gevangene Carlisten wordt bevestigd. Bij het uitbarsten van het oproer heeft de kapitein generaal *Ferraz*, een zwak en ziekelijk man, de burgerwacht in 't geweer geroepen, ten einde de orde te herstellen, doch heeft deze al dadelijk verklaard, de wapenen niet te zullen afleggen, voor dat de voornaamste Carlisten ter dood waren gebragt. Dit dreigement heeft zoo veel uitgewerkt, dat de kapitein-generaal al de regeringsleden, die hij onder zijn bereik had, heeft vereenigd, en dat in die vergadering is besloten, om zeven der gevangene Carlisten, deels geestelijken, deels militairen, zonder vorm van proces, te laten doorschieten. Dit zoo schandelijk als lafhartig besluit is ten uitvoer gelegd. De kanonniers hebben zich met de executie belast, en de ter dood verwezen zijn, onder den kreet van *leve D. Carlos V*, van achteren doorschoten. Een der laatsten, een zeer onversaagd man, heeft zich nog vrolijk gemaakt met de barmhartigheid van het souvereine volk te zijnen aanzien, en dit heeft de menigte dermate verbitterd, dat men ter naauwernood nog twintig andere gevangenen aan hare woede heeft kunnen onttrekken. — Men heeft berigt, dat het volk naderhand op nieuw is opgestaan; de overheidspersonen, die zich zoo lafhartig haddden gedragen, benevens de beambten der geldmiddelen, heeft verdreven, en dat eene voorloopige regerings-junta bezendingen heeft doen vertrekken naar Barcelona en naar Sarragossa, om middelen te beramen, ten einde *het aloude Rijk van Arragon te herstellen*.

Men verneemt, dat de Carlisten, die de Ebro zijn overgetrokken, zich zonder slag of stoot van Pancorbo hebben meester gemaakt, en dat de generaal *Bedoya*, welke deze gewigtige bergpas had behooren te verdedigen, naar Burgos is geweken. Men meldt echter tevens, dat *D. Carlos*, zijn ontwerp, om den oorlog naar Castillie over te brengen, voor als nog weder heeft opgegeven, en den 12den in Ordunna is aangekomen, nadat zijne troepen Pancorbo hadden ontruimd, en de Ebro weder waren gepasseerd.— De pretendent wordt op een afstand door *Cordova* gevolgd, doch deze schijnt niets te hebben ondernomen, om deszelfs bewegingen te verhinderen. Het bewind der Koningin is tot het besluit gekomen, om de troepen van *Cordova* nog meer te verzwakken, door 5000 man derzelve naar Katalonie te zenden, en deze manschap te doen vervangen door een corps portugesche hulptroepen, die tot dat einde over Valladolid zouden aanrukken. Men heeft de medewerking dezer troepen dringend verzocht, doch op dezelve is nog niet veel staat te maken.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 19 *Augustus*. Den 9den dezer was het geheele russische legercorps, zijnde het 3de, hetwelk bestemd is voor de wapen-oefening bij Kalisch, aldaar aangekomen. Hetzelve is gelegerd aan den regter oever der Prosna, en bestaat uit 3 divisien infanterie, uitmakende 48 battaillons, onder bevel van de generaals *Timofejeff*, *Kuprianoff* en *Dlogodin*, en uit eene divisie ruiterij van 24 eskadrons, onder bevel van den generaal *Nostitz*. Het geheele corps staat onder bevel van den generaal *Rudiger*, en telt 45 à 48000 man met 116 stukken geschut. De russische armee heeft zes dusdanige leger-corpsen, en een garde- en een grenadier-corps bijna van gelijke sterkte. Behalve het genoemde corps worden nog te Kalisch verwacht de te Dantzig gelande en reeds naar Polen op marsch zijnde keur-battaillons der garde en der grenadiers. Deze keur-battaillons zullen met de insgelijks reeds op marsch zijnde pruissische troepen een reserve-corps uitmaken. Het voor de laatstgemelde troepen bestemde kamp wordt op de russische wijze, maar al wat betrekking heeft tot het gemak of het huishoudelijke der troepen volgens het pruissische gebruik ingerigt. Achter het leger-kamp wordt eene soort van stad gebouwd, die bij de manoeuvres een hoofdpunt van aanval en verdediging moet voorstellen, en ten laatste in de lucht zal springen, door middel eener mijn, die 150 centenaars buskruid moet bevatten. Voorts worden ook twee buitengemeen groote zegezuilen opgerigt, welker toppunten versierd zullen wezen met de beide adelaars, en tusschen welke het naam-cijfer des Konings van Pruissen zal prijken. Een ander gedenkteeken wordt ter eere van wijlen Keizer *Alexander* vervaardigd. Bij het einde der manoeuvres zal een vuurwerk worden afgestoken van buitengewone grootte; hetzelve zal eene voorstelling wezen van den Engelen-berg bij Rome, uit welks midden op eens niet minder dan 30,000 vuurpijlen zullen opstijgen.

In brieven uit Berlijn wordt verzekerd, dat Keizer Ferdinand al de regerende Vorsten, welke het Duitsche Bondgenootschap uitmaken ter bijwoning der zamenkomst te Töplitz heeft uitgenoodigd, en dat, behalve den Keizer van Rusland en den Koning van Pruissen, de Koningen van Beijeren, Wurtemberg en Saxen, benevens de Grootthertogen van Baden en Weimar, aan die uitnoodiging gehoor zouden geven.

Dezelfde brieven verhalen, dat zich onlangs een reiziger bij eene Poolsche vrouw van rang, in de nabijheid van Kalisch, zou hebben aangemeld, met verzoek, eenigen tijd in hare woning te worden toegelaten, en dat hij haar daarna vrij onbewimpeld zijn oogmerk had te kennen gegeven, om zich het bezoek van een doorluchtig persoon, ter uitvoering van een moorddadig plan, ten nutte te maken. Nadat deze dame hem haren afschuw wegens deze mededeeling betoond had, zou hij, terwijl zij beraadslaagde wat haar verder te doen stond, zich des morgens vroeg, met behulp van eene touwladder, hebben uit de voeten gemaakt, zonder dat men weet wat verder van hem is geworden.

Uit Töplitz wordt geschreven, dat in die badplaats groote toebereidselen ter ontvangst der vorstelijke personen gemaakt werden. De Keizer van Oostenrijk werd er den 19 der volgende maand, met groot gevolg, verwacht, terwijl de beide andere Monarchen er denkelijk tusschen den 23 en 28sten zullen aankomen. Karel X en de Hertog van Bordeaux bevonden zich sedert den 5 dezer weder daar en schenen beide eene goede gezondheid te genieten.

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.